

2013 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis

GIMTOJI KALBA (BALTARUSIŲ)

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

Rašymas
Сачыненне

11 чэрвеня 2013 г.

Час – 2,5 гадзіны

ТЛУМАЧЭННІ:

- З трох прапанаваных заданняў выбярыце адно і выканайце яго.
- Ваш тэкст павінен быць аб'ёмам 250–350 слоў (прыблізна 1–1,5 старонкі фармата А4).
- Пасля таго, як работа будзе напісана, палічыце і напішыце прыблізную колькасць слоў у ёй (самастойных і службовых часцін мовы). Для гэтага вылічыце сярэдняе арыфметычнае колькасці слоў у першых пяці радках і атрыманую лічбу памножце на колькасць радкоў у вашай рабоце.
- Для чарнавіка і чыставіка выкарыстайце пазначаныя школьнай пячаткай аркушы. Не забудзьце напісаць сваё прозвішча, імя, жанр і адрасата пісьмовай работы.
- Пішыце выразна, разборліва, ручкай сіняга колеру. Ужываць карэктар забараняецца.
- Пасля заканчэння працы аддайце настаўніку і чыставік, і чарнавік. Чарнавік не правяраецца.

Выбярыце адно з трох прапанаваных заданняў і выканайце яго:**А**

“Родная мова ўваходзіць у наша жыццё з вуснаў маці. Прыгожае гучанне роднага слова мы пачынаем успрымаць з матчыных песень, цудоўных беларускіх казак, легендаў, паданняў. З роднай мовай мы пакідаем бацькоўскі парог, выпраўляючыся ў далёкія вандраванні. І пачуццё роднай зямлі, якое неяк губляецца, калі ты жывеш на ёй, асабліва абвастраецца, калі апынешся недзе далёка. Тады ўспамінаецца кожны куток роднай зямлі, яе людзі, асабліва мілагучнай становіцца мова”. (В. Старычонок)

Для цябе, жыхара Літвы, якое значэнне мае беларуская мова? Якое месца яна займае сярод іншых моў, якімі ты валодаеш? Чаму, нават дасканалы валодаючы замежнай мовай, чалавек не адмаўляецца ад сваёй роднай? Падзяліся сваімі думкамі з чытачамі папулярнай газеты.

Жанр – сачыненне-разважанне

Адрасат – чытачы газеты

Б

“Вы мне памагаеце ўстояць самому,
Хоць смаляць над вамі і мною грамы.
Мы ўсе – са свайго гістарычнага дому.
Пакуль у нас вы,
не бяздомнікі мы!”

М. Арочка

Любоў чалавека да роднай зямлі, захапленне яе прыгажосцю перарастае ў жаданне ведаць сваю спадчыну, сваё гістарычнае мінулае, якое дае падставы ганарыцца сваёй зямлёй, сваімі продкамі, дае сілы для барацьбы за яе будучае.

Напішы ліст свайму замежнаму сябру, у якім раскажы пра аднаго з ураджэнцаў Беларусі, які шмат зрабіў для гэтай зямлі і застаўся ў памяці ўдзячных нашчадкаў.

Жанр – ліст

Адрасат – твой замежны сябар

В

Наша краіна багатая прыгожымі, чароўнымі мясцінамі. Прырода – гэта ўсё тое, што вакол нас: лясы, палі, лугі, рэкі, азёры... Кожнае з пералічанага – сапраўдная таямніца або, як яшчэ кажуць, непрачытаная кніга. Колькі яе ні чытай – яна кожны раз адкрывае нам нешта новае, яшчэ нязведанае.

Але як крыўдна становіцца, калі пабачыш у лесе зламанае дрэва, перасохлы ручай ці сметнік. Тады разумеш, што ўся гэтая прыгажосць можа загінуць, таму што сама Зямля не ў стане вытрымаць перад наступам сучаснага чалавека. Ёй неабходна неадкладная дапамога. І гэтую паслугу мы абавязаны зрабіць.

Напішы ў школьную газету артыкул “Чалавек і прырода – непадзельнае цэлае”. Паспрабуй растлумачыць важнасць і неабходнасць аховы прыроды, прапануй мерапрыемствы па ахове прыроды, у якіх вы, школьнікі, маглі б паўдзельнічаць.

Жанр – артыкул

Адрасат – вучні тваёй школы